

Los partidos políticos, las elecciones y la enseñanza

Cuando PISSARRA, nuestro boletín sindical, inició su nueva etapa, se comprometió ante los afiliados al STEI a trabajar en una doble línea, formativa e informativa.

Nuestro sindicato, no lo olvidemos, es apartidista, lo que significa que su actuación se rige exclusivamente por la iniciativa de los trabajadores de la enseñanza, y en beneficio exclusivo de éstos. Pero también figura en nuestros estatutos, que el STEI es un sindicato "sociopolítico", lo que significa que entendemos que nuestra lucha reivindicativa no se puede aislar del conjunto de las relaciones existentes en la sociedad, así como de los condicionamientos políticos que enmarcan nuestra actuación.

En efecto, no podemos inhibirnos ante la pugna de los partidos políticos en las elecciones porque, no lo olvidemos, de ellos van a salir los hombres que deberán hacer que la letra de la

constitución se convierta en realidad social. Son ellos quienes deberán debatir leyes como la de acción sindical en la empresa, negociación colectiva, estatuto de la función docente, financiación escolar... Son ellos quienes pueden lograr que la Ley General de Educación sea algo más que papel mojado, quienes pueden lograr que la recuperación de nuestras señas de identidad como pueblo comience en la escuela.

Por todo ello, estaríamos haciendo dejación de nuestras responsabilidades si no hiciéramos lo posible para mostrar a los trabajadores de la enseñanza qué aspectos y en qué medida, guarda relación el acontecer político con nuestros específicos intereses económicos, laborales y profesionales, así como con la calidad y tipo de enseñanza.

En esta línea, y en previsión de los próximos comicios, la secretaría de información del Sindicato elaboró un completo test,

que se envió, por primera vez el 26 de Septiembre, a todos los partidos políticos representados en las Islas. Pasado un tiempo, y en vista de que solamente un partido contestó, se envió de nuevo la misma encuesta, a mediados de Enero a los restantes. En esta ocasión contestaron algunos más.

Los partidos que han respondido a nuestra encuesta fueron el Partit Comunista de les Illes Balears (PCIB — PCE), el Partit Socialista de Mallorca (PSM — PSI), el Partido Socialista Obrero Español (FSB — PSOE) y la Unión de Centro Democrático (UCD). (Y los que lleguen).

Publicamos íntegramente sus respuestas, por orden alfabético, en la confianza de que por lo menos alguna de ellas, ayudarán a los trabajadores de la enseñanza a aclarar posibles dudas.

Secretaría de Información

La enseñanza y los partidos políticos (CUESTIONARIO)

1.— SEGUN SU PARTIDO, ¿CUAL ES EL PAPEL QUE HAN DE DESEMPEÑAR EL CONSELL GENERAL Y LOS MUNICIPIOS EN MATERIA DE EDUCACION? (CONSIDERESE LA FUNCION EN CUANTO A PLANIFICACION GENERAL DE CONTENIDOS, FINANCIACION, GESTION, CONTROL DEL PROFESORADO, ETC.).

PSI.— Tot el sistema educatiu ha de dependre del Consell General de les Illes Balears. El Consell ha d'esser qui promulgui la Llei d'Educació, l'execució de la qual ha de correspondre al govern autònom. El Consell, per tant, establirà la legislació marc en matèria educativa i el govern autònom, a través de la Conselleria d'Educació i Cultura, haurà d'establir les directrius bàsiques de la política educativa a seguir, així com la seva coordinació i inspecció.

Al mateix temps, la Conselleria ha d'impulsar una profunda descentralització territorial —a nivell de cada illa, comarca, municipi o barri— facilitant així un major arrelament de l'escola en el seu espai més pròxim i una major participació en la gestió de l'escola dels seus usuaris més immediats: uns consells assessors on s'integrin representants dels poders públics, professorat, associacions de pares, alumnes, sindicats, institucions culturals i ciutadans... En la gestió de l'escola hi han de participar tots els sectors implicats. La financiació ha de correspondre als poders públics. Els municipis haurien de tenir unes més àmplies competències —haurien de ser els primers responsables del bon funcionament d'aquest servei públic— però, al mateix temps, unes majors obligacions en el camp educatiu —haurien de dedicar una part més important dels pressupostos municipals a educació—.

UCD.— Responsabilizarse de las materias pedagógicas relacionadas con nuestra lengua y cultura y de la planificación funcional y territorial de la enseñanza.

MCI-OIC.— Pensam que el sistema educatiu hauria de dependre dels organismes autònoms a fi d'aconseguir una sèrie d'objectius bàsics. Que es podrien resumir en: que l'ensenyança estigui arrelada en el medi; aconseguir la normalització lingüística d'aquelles zones que han tengut la seva llengua oprimida durant molt de temps; i finalment perquè la planificació educativa trobi un cert grau de coherència, coherència difícil d'aconseguir per mitjà d'una administració centralitzada.

Es important fer notar que la gestió i planificació general dels centres d'ensenyança hauria de dependre fonamentalment dels propis interessats mitjançant les seves formes organitzatives (associacions de pares, entitats ciutadanes, sindicats,...) i no exclusivament del propi Consell, que aquest hauria d'assumir el paper de coordinador i financiador.

PCIB.— En el llibre "Bases per a una alternativa educativa a les Illes" publicat per la Comissió d'Educació del P.C.I.B., considerem que l'ensenyança ha d'esser una de les competències de les Institucions Autònòmiques de les Illes Balears i Pitiüses, propugnant la següent estructuració:

—Serán competències del Gran i General Consell, que compartirà amb una Conselleria d'Educació, les següents:

(Continúa en pág. siguiente)

La enseñanza y los partidos políticos

(Viene de pág. anterior)

a) Marcar i regular les línies generals que ha de seguir la política educativa a les Illes. En aquest sentit mantindrà relacions amb el Ministeri d'Educació central. També establirà canals de col·laboració, en tasques de realització i d'investigació, tant en matèria educativa estricta com en la més ampla de la llengua i cultura comuna, amb els organismes homòlegs de la resta dels Països Catalans, inclosa la Catalunya Nord.

b) Donar competències en matèria d'ensenyament als Consells Insulars i Ajuntaments.

c) Vigilar que la política educativa i el dret a l'educació se compleixi a totes les Illes.

d) La coordinació de tots els Consells Insulars i els Ajuntaments en relació a la Planificació de la infraestructura educativa de les Illes.

e) El manteniment de la Universitat de les Illes i la creació d'un Patronat Universitari on siguin representats tots els estaments universitaris i els grups socials de les Illes.

f) La retribució de tot el professorat i personal no docent en el camp de l'ensenyança a distints nivells.

g) La revisió, el control i la realització dels programes i plans d'estudi per als distints sectors i nivells d'ensenyança. També s'encarregarà del control dels llibres de text.

—Serán competències de les Conselleries Insulars d'educació les següents: a) La gestió i la planificació dels nivells d'ensenyança que la Conselleria d'Educació del Gran i General Consell li haurà atribuït. En aquest sentit, la Comissió d'Educació del P.C.I.B. proposa els següents:

—La Formació Professional.

—L'Educació Especial.

—L'Educació Permanent d'Adults.

b) La construcció de centres dels nivells esmentats i dels serveis extraescolars necessaris (biblioteques, menjadors escolars, transports escolars, etc.).

c) Impulsar la Política de comarcalització, en relació amb certs nivells d'ensenyança i en funció de cada realitat concreta.

d) Participar en l'elaboració de plans d'estudi i llibres de text dels nivells esmentats.

e) Democratitzar els nivells educatius esmentats mitjançant la creació de Consells Insulars d'Educació i de Consells de Centre amb la participació dels sindicats d'ensenyança, entitats ciutadanes, professors, personal no docent, pares i estudiants.

f) Coordinar-se amb els Ajuntaments i amb el Gran i General Consell en relació amb la tasca educativa.

—Serán competències dels Ajuntaments, en matèria educativa, les següents: a) La gestió i la planificació dels nivells d'ensenyança que li siguin atribuïts. En aquest sentit, aquesta Comissió d'Educació proposa les següents:

—Les Guarderies o Llars d'Infants.

—L'Educació Preescolar.

—L'E.G.B.:

b) Construir els centres dels nivells esmentats.

c) Intervenir en la contractació de professorat.

d) Impulsar la democratització dels nivells esmentats mitjançant la creació de Consells Municipals d'educació i els Consells de centre, amb la participació dels sindicats d'ensenyança, entitats ciutadanes, professors, personal no docent, pares i estudiants.

e) La creació de serveis escolar i extraescolars: menjadors, transports, biblioteques, colònies d'estiu, etc.

Perquè aquestes funcions es realitzin d'una forma adequada, serà necessària una distribució justa i correcta dels cabals públics. Això exigirà que l'Estat doni competències d'Hisenda al Gran i General Consell i als Ajuntaments, i que la reforma fiscal sigui progressiva i progressista.

En relació a l'Escola Pública que els comunistes propugnam, la Comissió d'Educació manté la possibilitat de convertir les escoles estatals i privades en escoles municipals. Aquesta conversió se faria mitjançant una negociació que es formalitzarà a través d'un estatut per a aquest tipus de centre.

Als Ajuntaments que, per raons econòmiques, demogràfi-

ques o d'altra classe, no es puguin responsabilitzar dels nivells esmentats, aquests passaran a les Conselleries Insulars d'Educació o al Gran i General Consell, que impulsaran la comarcalització d'aquests nivells o cercaran altres fórmules.

2.— ¿CUAL DEBERIA SER EL PAPEL A DESEMPEÑAR POR EL GOBIERNO CENTRAL EN LA ESTRUCTURA EDUCATIVA QUE PROPONE SU PARTIDO?

UCD.— Al Estado corresponde asegurar el ejercicio del derecho a la educación de todos los ciudadanos y a la libre elección de la misma. Su efectividad requiere por parte del Estado una planificación adecuada, no inspirada en dirigismos de ninguna especie, sino orientada a la consecución práctica de una realidad material que haga posible la actuación de aquellos derechos. Así, esta planificación concretará fundamentalmente los centros educativos necesarios para que todos tengan el puesto escolar correspondiente y los objetivos educativos mínimos.

PCIB.— Al nostre entendre el paper del Govern Central s'hauria de limitar a promulgar, una vegada aprovada per les Corts Generals, Congrés i Senat, la legislació general bàsica de l'ensenyança, a garantir la validesa dels títols acadèmics per al conjunt del territori de l'Estat i a garantir que el dret a l'Educació sigui una realitat a tot l'Estat. Al mateix temps les diverses Conselleries d'Educació de les diverses nacionalitats i regions haurien de mantenir amb el Ministeri d'Educació Central una constant col·laboració i relació.

PSI.— L'article 149 de la Constitució Espanyola relaciona les competències exclusives de l'Estat. L'ensenyament no hi apareix; això significa que tota l'educació pot ésser competència de les comunitats autònomes si així ho estableixen en el seu Estatut. El nostre partit defensa que l'ensenyament ha de ser totalment traspassat al Consell General de les Illes Balears, tant en l'aspecte administratiu i de gestió com en la capacitat de legislació, programació i organització a tots els nivells. A l'Estat només li pot correspondre vetlar pel compliment de les disposicions de l'article 25 de la Constitució i, també, l'homologació dels períodes d'escolaritat i les titulacions, si bé marcant unes línies generals no massa rígides. Es més, també pensam que les homologacions flexibles són convenientes a un nivell internacional i no només estatal.

MCI-OEC.— Seguint en la línia de la pregunta anterior el govern central hauria d'ésser el marc on es recollissin i coordinassin totes les propostes que provinguessin dels marcs autònoms, respectant al màxim les particularitats que es donassin en cada una de les nacionalitats de l'Estat Espanyol.

3.— ¿CUAL DEBE SER LA FUNCION DE LOS SINDICATOS Y ORGANIZACIONES CIUDADANAS EN MATERIA EDUCATIVA?

PCIB.— Nosaltres creim que una de les tasques bàsiques que en relació a l'educació s'han de complir, és la democratització del sistema educatiu en tots els aspectes. En aquest sentit la tasca dels sindicats i de les entitats ciutadanes serà de primordial importància: Participar en l'elaboració de la política educativa, intervenir en la gestió i la planificació dels centres, col·laborar amb els Ajuntaments, Conselleries d'Educació en totes les tasques educatives, intervenir en l'elaboració de Plan d'Estudi i de l'Estatut de professorat, etc.

PSI.— Han de ser totes les forces socials, mitjançant un debat públic democràtic, les responsables de la planificació de l'ensenyament. El control i la gestió dels centres han d'anar a càrrec de les persones que hi treballen i de les que en són més directament afectades, és a dir, ensenyants, alumnes, personal no docent, associacions de pares, sindicats i associacions populars.

(Continúa en pág. siguiente)

La enseñanza y los partidos políticos.

(Viene de pág. anterior)

UCD.— Asesorar a los entes autonómicos e institucionales: participación en el control ejecutivo. La Asociación de padres, además, debe intervenir en las gestiones del Centro respectivo.

MCI-OEC.— Fundamentalment seria d'assessorament dels organismes autonòmics. Aquest hauria de produir-se a partir de la creació de Consells Escolars (comarcals i nacionals) en els que tendrien cabuda tots els estaments implicats en l'ensenyança (entre ells, els sindicats i les organitzacions ciutadanes), juntament amb els representants del Govern autònom.

4.— ¿CONSIDERAN QUE LA FINANCIACION DE LAS ESCUELAS PRIVADAS (SEA EN FORMA DE SUBVENCIONES, CHEQUE ESCOLAR, ETC.) GARANTIZAN LA IGUALDAD DE OPORTUNIDADES? Razone, por favor, la respuesta.

PSI.— No, de cap de les maneres. Acceptam el dret a crear centres escolars privats —així ens ho imposa la Constitució— però creim que és una estafa a la col·lectivitat, i especialment a les classes populars, mantenir amb els fons públics unes escoles privades concebudes com a negoci i/o com a instruments de formació classista. Mentre existeixen greus déficits d'oferta escolar pública, mentre les escoles estatals estiguin mancades de recursos econòmics i mal equipades, els doblers de la comunitat han de dedicar-se a crear una oferta escolar pública suficient perquè tots els ciutadans en edat d'escolarització obligatòria puguin tenir accés a l'escola de manera totalment gratuïta.

El manteniment d'unadoble xarxa escolar significa la perduració de la desigualtat social.

UCD.— La libertad de enseñanza no es una mera declaración formal vacía de contenido. Para que este principio sea realmente aplicable deben facilitarse a los ciudadanos los medios necesarios para hacer uso del mismo. Los niveles obligatorios serán gratuitos. La ayuda directa a las familias constituye un eficaz sistema que asegura al mismo tiempo la gratuidad y la libertad de elección.

PCIB.— Els comunistes creim que l'ensenyança es un dels serveis públics fonamentals que l'Estat i els poders han de garantir al conjunt de tota la societat. Aquesta concepció de l'ensenyança com un servei públic fonamental és la base estructural de la futura Escola Pública, única que pot garantir la veritable igualtat d'oportunitats. Aquesta Escola Pública, segons el nostre criteri, estaria formada pels centres de propietat estatal, privada, religiosa, etc. que se sotmetin a la gestió pública; és a dir estar lligats a una planificació democràtica, mantenir el pluralisme ideològic i la gestió democràtica del centre. En aquest sentit, i en funció del que s'ha dit, afirmam que l'actual sistema de subvencions i el que propugna la U.C.D.— "Cheque escolar"— no garantitzen la igualtat d'oportunitats. Ara bé en l'actual situació consideram que les subvencions no se poden tallar, ja que provocaria un caos educatiu. De totes maneres aquestes subvencions a l'ensenyança privada han de tenir plenes garanties de control públic i s'han de revisar els criteris d'adjudicació de les esmentades subvencions.

MCI-OEC.— Pensam que les subvencions no han resolt el problema de la desigualtat entre l'ensenyança privada i estatal; al contrari s'ha agravat per la forma poc clarificadora per part del Ministeri. Per una part hi ha hagut un retrocés en les quantitats a invertir a plans d'urgència i plans provincials de construcció escolar, per una altra part hi ha una clara discriminació dels centres que es subvencionen i que no es subvencionen (requisits, com nombre d'alumnes per classe de 40, i altres mides que sols tenen les escoles grans i muntades en pla de negoci) i finalment les ajudes als centres no han comportat la gratuïtat de l'ensenyança als alumnes. Tot això agravat per la falta de control democràtic possibilitant així moltes arbitrietats i fraudes de tot tipus.

5.— SI SON UDS. PARTIDARIOS DEL MANTENIMIENTO DEL SECTOR PRIVADO EN LA ENSEÑANZA ¿COMO CONSIDERAN QUE DEBERIA ADMINISTRARSE Y GESTIONARSE LA ESCUELA PRIVADA?

UCD.— Reconocer el servicio que presta la enseñanza privada o no estatal es reclamado por la sociedad española actual e indispensable para la misma. Por prestar un servicio de interés social, la enseñanza no estatal debe recibir trato de financiación equivalente al requerido para la consecución de niveles de calidad estatal, para el mismo tipo de servicios prestados y siempre que su enseñanza vaya dirigida a todos los estratos sociales de la población. La administración y gestión, al amparo de la Constitución, es propia y, con supervisión del Estado, deben realizarla los propios implicados.

PCIB.— Nosaltres creim que l'ensenyança privada té el dret a mantenir-se. Ara bé aquest manteniment ha de dur implícit el seu autofinançament. En aquest sentit creim que s'ha de rompre l'actual política del principi de subsidiarietat de l'escola pública en relació a l'escola privada, ja que si avui no se pot abandonar la subvenció a l'escola privada, és també evident que l'esforç principal ha de consistir en intentar resoldre el problema educatiu per la via de la iniciativa pública, ja que l'educació és un servei públic i no un negoci privat. Per altra part la Constitució garanteix la llibertat de creació de "Centros docentes".

PSI.— El nostre partit no és partidari del manteniment d'un sector privat en l'ensenyança. Ara bé, resulta que l'article 25 de la Constitució legitima la seva existència assegurant, així, la seva perduració. Una vegada acceptada a la força aquesta realitat, creim que l'administració i gestió de l'escola privada ha d'estar totalment ajustada al que estableixi la legislació educativa vigent (promulgada pel Parlament de l'Estat o l'autonòmic) i ha de ser transparent i democràtica, oberta a la participació i al control de tots els sectors implicats (ensenyants, pares, alumnes,...). Les lleis han de legitimar amb claredat el dret a la direcció i funcionament democràtic de l'escola. Un aspecte que ha d'exigir un especial control democràtic és el de les subvencions, el destí i ús de les quals ha de ser públic i transparent.

MCI-OEC.— No sabe/no contesta.

6.— SI UDS. CONSIDERAN QUE LA ESCUELA PRIVADA DEBERIA DESAPARECER EN UN PLAZO MAS O MENOS INMEDIATO, ¿CUAL SERIA EN SU OPINION, EL OBJETIVO A ALCANZAR, Y DE QUE MODO SE REALIZARIA SU TRANSFORMACION O SUBSTITUCION?

PCIB.— Aquesta pregunta la consideram contestada en l'anterior.

PSI.— La realitat escolar actual és que existeix un sector d'ensenyança privada, quantitativament important, que cobreix les necessitats escolars d'una part considerable de la població. Sabem que una interrupció immediata de les subvencions podria provocar una greu crisi en el sector de la privada produint un increment del déficit de places escolars; ara bé, però, això no ha de ser argumentat com a xantatge per a perpetuar els privilegis de l'empresa educativa privada. Creim que s'ha d'iniciar un procés escalonat de supressió de les subvencions a l'escola privada per tal de canalitzar tots els fons públics cap a la creació d'una oferta escolar pública suficient. Mentrestant, s'hauria d'establir un control més democràtic de les subvencions, tant pel que fa a la seva assignació com al seu ús, i una gestió interna plenament democràtica en els centres, molts dels quals encara estan sotmesos al caciquisme de la direcció.

(Continúa en pág. siguiente)

La enseñanza y los partidos políticos

(Viene de pág. anterior)

També s'haurien d'establir els mecanismes legals que permetessin la transformació en centres públics dels actuals centres privats que s'hi volguessin convertir. Les escoles privades que voluntàriament s'integrassin dins l'Escola Pública cedint el seu patrimoni jurídic i immobiliari al Consell serien indemnitzades per aquest a través d'un pla financer específicament establert.

UCD.— No sabe/no contesta

MCI-OEC.— Transitòriament i mentre se duen a terme els plans de construcció urgent de centres públics, es s'haurien de destinar mitjançant els governs autònoms partides de Fons Públics per subvencionar escoles privades. Aquesta transformació s'hauria de realitzar a un terme determinat en el qual els treballadors del centre subvencionat tendran les mateixes condicions de treballs que els treballadors dels centres d'ensenyança pública. Cobert aquest pla d'escolarització gratuïta, el centre subvencionat que reunesqui les condicions suficients podrà optar per esdevenir centre públic i renunciant a la subvenció.

7.— ¿CONSIDERAN ADECUADA LA ACTUAL ESTRUCTURACION DE LOS CENTROS ESTATALES DE ENSEÑANZA? EN CASO NEGATIVO, PROPONGAN LOS CAMBIOS SUBSTANCIALES O UNA ALTERNATIVA GLOBAL.

PSI.— No sabe/no contesta.

UCD.— Dentro de una normativa legal, debe darse un status de autonomía a cada Centro. Su organización y estructura se llevará a término, dentro de la normativa mínima, con la participación activa de Profesores, Padres y Alumnos.

PCIB.— Nosaltres consideram que l'actual estructuració dels centres estatals a tots els nivells no és la més adequada, ni convenient per la qualitat de l'ensenyament. En aquest sentit hem de tenir en compte la manca d'autonomia dels centres en relació als plans d'estudi, de la selecció i provisió de places, de democratització, etc. Ara bé aquest canvi no només afecta a l'estructura interna dels centres, sino a la configuració i estructuració del sistema educatiu en els diversos nivells. En aquesta perspectiva l'organització que propugnam passa per una ensenyança estructurada en un cicle únic i obligatori, ja que l'actual organització del sistema educatiu espanyol és de caràcter fragmentari i discontinu.

Aleshores, en front de l'escola clàssica i fragmentària, defensam no solament la prolongació de l'escolaritat obligatòria per a tothom dels 4 als 18 anys, sino també la creació d'un cicle únic que transformi en profunditat els continguts i els mètodes, i l'organització de l'ensenyança, fent desaparèixer els actuals BUP i FP convertint-los en un Tronc Únic d'ensenyança mitjana. Això implicarà la gestió democràtica dels centres, l'autonomia en la confecció de plans d'estudi i selecció de professorat, la projecció social de l'escola i una renovació pedagògica a tots els nivells.

MCI-OEC.— Consideram que l'actual estructuració dels centres d'ensenyança estatal és inadequada pels següents motius: baixa qualitat de l'ensenyança degut a la massificació i a uns incoherents plans d'estudi centralitzats pel tot l'Estat Espanyol, a un incorrecte sistema de contractació de professorat i a la manca total d'un sistema de reciclatge, per la manca de descentralització dels centres i per la poca participació en la seva gestió dels organismes més directament implicats (entitats locals, entitats ciutadanes, sindicats...). Finalment a la manca de drets sindicals en general del personal tant docent com no docent.

En front d'això per una major estructuració dels centres d'ensenyança pública proposam lo següent:

En tots els centres d'ensenyança pública es constituirà un Consell de Centre compost per una representació del claustre de professors, del personal no docent, dels pares i dels alumnes. Les atribucions del Consell de Centre seran: l'elaboració de les directrius generals educatives del centre, la ratificació del programa d'estudis el-

borat pel claustre, la programació d'activitats i serveis complementaris, l'aprobació de presupost i distribució elaborats per la comissió econòmica, l'elaboració d'informes previs a la contractació del professorat, la ratificació del Consell de direcció proposat pel claustre. A més a més als centres es crearà el claustre de professors format pel conjunt del personal docent en igualtat de drets i de deures. Seran funcions del claustre: l'elaboració del programa conjunt d'activitats educatives i l'elecció dels textos, material i medis a utilitzar per dur a terme la seva funció docent, la coordinació didàctica del centre i l'elaboració dels criteris d'evaluació, promoure iniciatives per a la formació del professorat.

8.— EN CUANTO AL ASPECTO IDEOLOGICO EN LOS CENTROS DOCENTES ¿CUAL DE ESTAS TRES OPCIONES ESCOGE SU PARTIDO? (RAZONE SU ELECCION)

—ESCUELA PLURALISTA

—PLURALIDAD DE ESCUELAS

—ESCUELA UNICA

(PUEDEN UDS. OFRECER UNA ALTERNATIVA DISTINTA DE LAS INDICADAS)

PCIB.— L'Escola Pluralista és el model d'escola que els comunistes propugnam per a la Nova Escola Pública per raons pedagògiques, psicològiques, culturals i ideològiques. En una societat plural com la nostra, els poders públics han de posar l'accent en el pluralisme. Només en un marc on l'alumne rebí diferents interpretacions de la realitat, on siguin pràctica diària la lliure discussió d'idees, on cap ideologia sigui considerada exclusiva ni exclouent de les altres, podrà aquell desenvolupar-se plenament i adquirir la capacitat crítica i d'observació necessàries per integrar-se activament en la societat.

L'acceptació del pluralisme ideològic suposa l'acceptació de la llibertat d'ensenyament. Això vol dir que cap membre del centre podrà ésser discriminat per les seves opcions polítiques, ideològiques o religioses, sempre que estiguin basades en el respecte als altres. Aquesta llibertat d'ensenyament no significa la utilització de l'escola com a plataforma d'adoctrinament polític. Cada professor haurà d'impartir les seves ensenyances dins el més estricte rigor científic.

PSI.— La societat és ideològicament pluralista i, en conseqüència, els centres escolars han de traduir aquest pluralisme social. Així, l'escola no ha de tenir mai una ideologia en exclusiva, ni religiosa ni política, sinó que ha de donar cabuda a totes les ideologies i a totes les interpretacions de la realitat.

Els ensenyants han de tenir llibertat d'expressió en l'exercici de la seva docència, si bé això en cap dels casos pot significar la utilització de l'escola com a tribuna d'adoctrinament. Cada ensenyant ha d'impartir l'ensenyança amb el major rigor científic i, respectant l'edat i la consciència dels alumnes, els ha de subministrar els elements necessaris per a accedir a una visió científica del món, els ha de desenrotllar l'esperit crític i observador i la seva inquietut cultural i els ha de capacitar per a conviure com a éssers lliures en solidaritat i respectant les idees dels altres.

Amb l'escola pluralista, els alumnes es podran assabentar de totes les opcions ideològiques i socials que dintre la seva societat existeixen.

El criteri per arribar a ésser mestre de l'escola pública ha de ser exclusivament el de la professionalitat i preparació pedagògica. A l'escola pluralista ni els professors ni els alumnes han de ser discriminats per les seves conviccions.

El component pluralista és un dels integrants de l'escola pública que propugnam: gratuïta, gestionada i administrada amb la participació dels sectors implicats, arrelada a la realitat nacional del

(Continúa en pág. siguiente)

La enseñanza y los partidos políticos

(Viene de pág. anterior)

nostre País i en el seu entorn socio-cultural més pròxim, pedagògicament qualificada, amb igual tractament als dos sexes, que prepari per a la convivència solidària a uns ciutadans lliures i, necessàriament, crítics.

UCD.— Se rechaza la escuela única. Son los padres quienes, al amparo de la Constitución, deben elegir.

MCI-OEC.— L'escola que proposam és una Escola Pública, no significat una ensenyança estatal baix el control del govern, sinó dels seus propis interessats (alumnes, personal no docent i docent i societat en general) per mitjà dels seus marcs organitzatius. L'escola pública s'enmarcarà als respectius marcs nacionals i regionals respectant la seva cultura, llengua i tradicions pròpies, organitzant-se administrativament a aquest nivell. Ha d'ésser també una escola Plural i Laica on cap ideologia no feixista sigui reprimida, no existint cap selecció ideològica ni de professors ni d'alumnes. Ha d'estar Unificada, exclouent de la seva reglamentació i estructura tota característica de tipus discriminatori, serà gratuïta a tots els nivells, incloent material, transports, menjador, etc. La seva pedagogia ha d'ésser no autoritària i no sexista, de forma que els seus continguts seran discutits i elaborats per tots els organismes de gestió. Es lluitarà per una educació en la què es fomenti els aspectes democràtics i crítics combatent l'individualisme i lluitant contra l'actual discriminació sexista. Els ensenyants del cicle únic formaran un Cos Únic d'Ensenyants, diferenciant especialitats i funcions en el seu si però no en categories.

9.— ¿CONSIDERAN ESENCIAL LA ENSEÑANZA DEL CATALAN EN LAS ESCUELAS? EN CASO AFIRMATIVO, APORTEN ALGUNA IDEA ACERCA DE ASPECTOS COMO: PLAZO RAZONABLE DE IMPLANTACION, TIEMPO DE DOCENCIA, EXPEDICION DE TITULOS, PROBLEMAS DE BILINGÜISMO, ENSEÑANZA EN CATALAN, ETC.

UCD.— Sí, En una primera fase debe enseñarse el idioma materno. En una segunda fase la educación se llevará a término mediante el idioma materno en Centros especializados y dotados específicamente. (En cualquier caso seguirá impartándose el castellano, de acuerdo con el deber y derecho que marca la Constitución. Deberán cuidarse especialmente las circunstancias inmigratorias que incidan en cada Centro.

PSI.— En quatre articles publicats a "Balears"—Debat el passat estiu (1 i 4 de juliol, 26 d'agost i 2 de setembre) proposarem una sèrie de mesures per a iniciar la catalanització de l'ensenyament i convidarem a la Conselleria d'Educació i Cultura a que emprengui les accions polítiques adequades per a dotar de base legal el procés normalitzador. Mig any més tard, encara no s'ha avançat ni una sola passa.

Consideram que l'ensenyament del català i en català és un dret inalienable que tenim com a poble que té el dret de ser lliure i fidel a la seva personalitat pròpia. Mentre la nostra llengua catalana sigui considerada de tercera categoria, serem un poble dominat, vençut.

L'ensenyament a tots els nivells s'ha de fer com a norma general utilitzant com a llengua vehicular el català. Com a llengua objecte d'estudi el català serà considerada la primera llengua dins l'àrea de llenguatge. Això no obstant, els alumnes han de poder cursar els seus estudis en espanyol, tractant-se de castellano-parlants, a petició dels pares.

L'espanyol serà estudiat obligatòriament com a segona llengua a tots els centres d'EGB, BUP i FP que imparteixin l'ensenyament en català. Aquells alumnes que rebien l'ensenyament en espanyol estudiaran obligatòriament durant aquest període el català

com a segona llengua. Als castellano-parlants se'ls ha de fer comprendre que la nostra llengua i cultura són també seves i que mitjançant l'adquisició del seu coneixement podran arrelar-se més profundament al País on viuen, al seu nou País.

Un criteri ha de ser que l'aprenentatge de la lectura i l'escriptura s'ha de fer partint de la llengua materna dels alumnes, siguin de parla catalana o castellana.

Com a mesura immediata, consideram urgent la promulgació d'un Decret-Llei que estableixi l'obligatorietat de l'ensenyament del català amb una consideració acadèmica igual a la de les altres matèries del pla d'estudis i autoritzi l'ensenyament en català en aquells llocs on la composició socio-lingüística de l'escola ho permeti.

A la promulgació d'aquest Decret-Llei l'haurien d'acompanyar una sèrie de mesures complementàries també del tot necessàries:

—Dotació de places de numeraris de llengua i literatura catalanes per a tots els instituts de les Illes ja per al pròxim curs.

—Introducció en els plans d'estudi dels continguts propis de la nostra realitat històrico-cultural.

—Iniciar un programa de reciclatge per als ensenyants i reestructuració immediata dels plans d'estudi de l'Escola Universitària de Professorat d'EGB i de la Facultat de Filosofia i Lletres.

PCIB.— El Partit Comunista de les Illes Balears considera que l'escola ha d'ésser un element de canvi en el camí cap al socialisme i en la recuperació per part del poble de les Illes de la seva consciència i personalitat, rompent així amb segles de colonització, opressió i centralisme. En aquesta perspectiva l'ensenyament de la nostra llengua i cultura és bàsic. Així consideram necessari, en primer terme, la promulgació d'un decret-Llei, semblant al de Catalunya, que faci obligatòria l'ensenyança del català a les nostres escoles. Per això consideram necessari que se dugui a terme un reciclatge del professorat i una homologació de títols, juntament amb la formació del nou professorat en aquesta direcció; al mateix temps serà necessari l'elaboració d'un material bibliogràfic i didàctic adequat per a les Illes.

En aquest sentit consideram que en un plaç de 3 a 5 anys hi ha d'haver la infraestructura humana, econòmica, bibliogràfica, de professorat, de càtedres i places, etc. necessària per a que l'ensenyament de la nostra llengua, de la nostra història de la nostra geografia, de la nostra cultura, ... sigui un fet. Ara bé no només s'ha d'ensenyar el català, sinó en català. En aquest sentit propugnam el català com a primera llengua per als nadius illencs i el castellà com a segona. El català del qual s'haurà de partir en les primeres etapes ha d'ésser la varietat dialectal concreta de cada lloc, per anar, progressivament, assolint la llengua estàndard. Per als castellano-parlants propugnam, amb tot el respecte i fent un esforç per la seva integració dins la realitat illenca, el castellà com a primera llengua i el català com a segona. De totes maneres la superació de l'actual situació de diglòssia implicarà un esforç molt gros de tota la societat illenca.

MCI-OEC.— Tenint com a criteri l'ensenyança arrelada al medi és evident que la llengua forma part d'aquesta escola. Avui per avui, la lluita per la normalització lingüística a les escoles és a dos nivells: com a reivindicació pedagògica i com a lluita en contra de l'opressió d'un poble. Pensam que, d'una forma transitòria s'ha de anar amb un plaç de temps curt introduint el català a les escoles com a l'estudi d'aquesta llengua, per després arribar a l'ensenyança en català; i mentre potenciar les escoles que ja ho fan, a la vegada que s'introdueixi el català als cursos de parvulari i d'EGB. S'han de potenciar i finançar cursos de reciclatge per als professors, de català i en l'obligació del català a les escoles normals i a equips de professionals competents que elaborin material per l'aprenentatge de l'ensenyança del català. Fent referència al Concurs de Trasllats, uns dels criteris amb què no podem estar d'acord és perquè en cap moment potencien el lloc de treball a la gent nativa ni a la normalització de la cultura del poble.

(Continúa en pág. siguiente)

La enseñanza y los partidos políticos

(Viene de pág. anterior)

10.— ¿CUAL ES LA OPINION DE SU PARTIDO ACERCA DE LA ENSEÑANZA OBLIGATORIA DE LA RELIGION CATOLICA EN TIEMPO LECTIVO? SI ESTAN DE ACUERDO, EXPLIQUEN POR QUE, SI NO LO ESTAN, OFREZCAN UNA ALTERNATIVA.

PSI.— Creim en l'escola pluralista i aconfessional. Això vol dir, una escola respectuosa amb totes les ideologies i sistemes de valors personals i que no n'institucionalitza cap com a predominant. D'altra banda, establir obligacions en qüestions tan personals i íntimes com són les creences religioses contradiu el caràcter d'opció lliure que tota vivència religiosa ha de ser, sempre. Així, idò, pensam que l'escola no ha de ser el marc de la catequesi.

UCD.— Con carácter optativo debe impartirse la enseñanza de la religión católica a los hijos de los padres que así lo soliciten.

PCIB.— Tot centre que s'inclogui dins l'Escola Pública haurà d'esser aconfessional, en plena correspondència amb el caràcter no confessional de l'Estat, tal com diu l'apartat 3o. de l'article 15. De totes maneres, en funció del respecte al pluralisme, els poders públics han d'assegurar que els pares que vulguin donar als seus fills una educació religiosa o moral particular ho puguin fer. Ara bé aquest tipus d'ensenyament s'ha de fer fora de l'horari escolar estricte.

MCI — OEC.— Opinam que l'ensenyança religiosa no pot imposar-se ni estar involucrada en l'educació: ni d'una forma voluntària ni de forma obligatòria. Existeixen altres marcs més adequats per a la formació religiosa d'aquests ciutadans o ciutadanes que optin per ella. Pensam finalment que cap religió ha de tenir un tracte diferent o de privilegi a l'interior de l'escola.

11.— ¿CUAL ES, SEGUN SU PARTIDO, EL SISTEMA IDONEO DE ACCESO Y CONTRATACION DEL PROFESORADO?

UCD.— A nivel no estatal, depende de los Centros. A nivel estatal, el sistema de acceso al desempeño de la función docente pondrá de relieve la actitud del candidato en el orden científico y didáctico y su capacidad de perfeccionamiento profesional. La contratación a nivel estatal deberá realizarse mediante concurso público de méritos por el Organismo correspondiente.

PCIB.— El problema de l'accés i la contractació de professorat s'ha de plantejar amb tota la seva amplitud, distingint tres nivells de la problemàtica: a) En primer lloc tenim el problema de l'accés a la docència que actualment passa per les oposicions, sistema aquest que necessita un canvi total i de la seva substitució per un sistema més racional, més científic i transparent.

b) El segon nivell és el de la relació existent entre el docent i l'Administració que actualment és de tipus funcional, amb totes les limitacions que aquest fet implica a causa de l'existència de l'actual llei de funcionaris. En aquest context consideram necessària l'elaboració d'un estatut del professorat que reculli els seus drets i deures a tots els nivells (laboral, sindical, professional, econòmic, pedagògic, etc.). Aquest estatut ha d'esser elaborat amb la participació dels treballadors i sindicats d'ensenyança.

c) El tercer nivell és el de la provisió de places que actualment es regeix pel complex sistema de concurs de trasllat. I és sobre aquest punt on volem insistir d'una forma crítica i alternativa.

Dins aquesta perspectiva els eixos bàsics que constitueixen l'alternativa de l'actual provisió de places i concurs de trasllat són l'arrelament de l'escola, i per tant del professorat, al seu medi social, cultural, lingüístic, econòmic, etc., i el caràcter públic, transparent i descentralitzador de les places a cobrir.

Aquest fet implicarà l'elaboració d'una llista de criteris (antiquitat, curriculum, procedència, especialitat, domicili, causes per sol·licitar el lloc, etc.) per a tots els centres i les escoles públi-

ques de l'Estat amb la participació dels treballadors de l'ensenyança, dels pares, de les comunitats autònomes, etc. De totes maneres si bé els criteris han d'esser generals i per a tothom, la seva aplicació a través de "juntres de valoració" ha d'esser descentralitzada a nivell de nacionalitat o regió, comarca, municipi i districte. A nivell de les Illes també existiran juntres per a cada illa, a més de les ja anomenades.

A n'aquestes "juntres de valoració" que han d'actuar d'una forma transparent i amb un control públic malgrat es creï una junta central d'apel·lacions, han de participar membres de l'Administració, membres de les Conselleries d'Educació de les comunitats autònomes, regidors municipals, els sindicats d'ensenyança, les entitats ciutadanes (associacions de veïnats, de pares, etc, etc).

De totes maneres mentre se va cap a aquesta nova llei de provisió de places i la creació de juntres descentralitzades de valoració, seria necessari prendre a curt terme mesures que tendeixin cap a la desaparició de les diferències entre mestre interins i definitius, que anul·li els trasllats forçosos i que se doni prioritat als mestres traslladats forçosament a l'hora de concursar, que la resolució definitiva de les places se faci abans d'acabar el curs, etc.

En la nostra opinió aquestes mesures serian una forma de conseguir una escola pública arrelada al seu medi.

PSI.— Estam contra l'actual sistema d'oposicions basat essencialment en la memorització i que respon més a una concepció burocràtica del sistema escolar que a les necessitats socio-pedagògiques reals. Propugnam la unificació dels ensenyants en un cos únic que posi fi a l'actual estructura jeràrquica i que iguali sous i categories.

El sistema d'accés del professorat s'hauria de fer mitjançant un contracte laboral amb el Consell General de les Illes Balears, el qual hauria d'establir les línies generals de contractació de professorat i els mecanismes adients per a garantir uns nivells mínims de qualitat. També hauria d'assegurar la igualtat de possibilitats per a tots els ensenyants.

Amb el fi que l'accés i la contractació del professorat fos totalment democràtic s'haurien d'adoptar les següents mesures: exposar públicament totes les places vacants formar una comissió de contractació en la que participen representants dels poders públics, professors en atur i d'ensenyança privada, dels PNIs, representants dels centres contractants...; adjudicació de les places tenint en compte l'expedient acadèmic i l'experiència pedagògica, la situació d'atur total o parcial, el seu nivell de coneixement de la llengua i la cultura del nostre País, el lloc de residència...

Un "Estatut del Professorat" hauria de regular totes aquestes qüestions i, a més a més, reconèixer tots els drets laborals per als treballadors de l'ensenyament (drets de sindicació, vaga, estabilitat...) i també, concretar els seus deures.

MCI — OEC.— La contractació del professorat hauria de realitzar-se tenint en compte les normes generals elaborades pels Consells escolars nacionals o regionals. Posteriorment els Consells comarcals serien els encarregats de resoldre i formalitzar aquesta contractació. Les places serien cobertes per un concurs de mèrits a nivell comarcal essent l'única condició necessària per participar-hi l'estar en possessió del títol corresponent. Tot el professorat serà sotmès als controls periòdics per part del Consell de centre que donarà part al Consell comarcal el qual realitzarà, en cas de que l'informe sigui negatiu les oportunes investigacions mantenint sempre informat a l'interessat, i posarà els mitjans necessaris per a la solució d'aquest problema.

12.— FORMULEN POR FAVOR, UN JUICIO SINTETICO ACERCA DE LAS OPOSICIONES COMO SISTEMA DE ACCESO AL CUERPO ESTATAL DE PROFESORES

PCIB.— Consideram les oposicions actuals al cos estatal de

(Continúa en pág. siguiente)

La enseñanza y los partidos políticos

(Viene de pág. anterior)

professors com un sistema irracional, acientífic i poc transparent, que no mida ni el grau de preparació científica del professor ni la seva capacitat pedagògica. És un sistema memorístic que no respon a les necessitats de renovació educativa. Per tot això és necessari el seu canvi per un sistema racional, públic i científic, fet amb la participació dels sectors afectats.

PSI.— Propugnam que el cos únic d'ensenyants sigui a nivell de cada nacionalitat i no de l'Estat. Aquesta és l'única opció coherent amb la nostra voluntat d'una escola arrelada en el seu entorn socio-cultural més pròxim i fidel a la realitat plurinacional de l'Estat Espanyol. Ningú pot negar que la concepció del professorat com a cos estatal i la política de trasllats forçosos practicada pel Ministeri —intercanviant ensenyants d'una àrea cultural a l'altra: de Galícia a Mallorca, per exemple— és una maniobra centralista orientada a dificultar el neixement d'una ensenyança adaptada a cada una de les nacionalitats de l'Estat. Desarrelant els ensenyants de la seva pròpia cultura i societat, s'aconsegueix que els nins i nines no puguin començar a conèixer a l'escola la realitat del seu propi País.

Si volem realitzar una autèntica reconstrucció cultural de les Illes necessitem uns ensenyants que coneguin la nostra llengua i cultura i, a més a més, estiguin totalment compromesos amb el projecte de recobriment de la nostra identitat nacional.

S'ha d'acabar la instrumentalització dels ensenyants estatals com a agents de castellanització i colonització cultural del nostre País: enviar a pobles de l'interior de Mallorca on no hi ha cap castellano —parlant uns mestres que desconeixen totalment la nostra llengua és una agressió del centralisme contra el nostre poble. I això ha succeït aquest curs. Evidentment, els mestres són víctimes d'aquest sistema i quasi la totalitat d'ells voldrien haver-se quedat en el seu lloc d'origen, per a transmetre, als seus alumnes en el cas dels mestres procedents de Galícia, les seves conviccions galleguistes i democràtiques.

Han d'existir, però, uns mecanismes que permetin als ensenyants d'una nacionalitat traslladar-se a una altra a exercir la seva professió quan així ho decideixin. En aquests casos, han de contreure el compromís d'adquirir el coneixement de la llengua i cultura del nou País on lliurement han decidit viure i treballar.

UCD.— Excesivamente memorístico. Debe establecerse un sistema público, objetivo y profesional.

MCI — OEC.— No estam d'acord amb el sistema actual d'oposicions perquè:

1er. És un sistema de selecció ideològica, és una forma de divisió i estamentització dels ensenyants, perquè és arbitrari el tipus de selecció fet per un Tribunal al marge dels marcs organitzatius dels treballadors de l'ensenyança pares i alumnes sense tenir opció ni a la participació en els criteris de selecció ni de la pròpia selecció, perquè és vitalici i no revisable, perquè per la seva estructura (concurs de trasllats, plaça en propietat...) fa que no pugui fer un treball permanent, col·lectiu, seriós i elaboratiu, potenciant al contrari individualismes, competitivitat...

13.— ¿QUE GRADO DE AUTONOMIA DEBERIA POSEER CADA CENTRO PARA LA PROGRAMACION DE CONTENIDOS?

PCIB.— Tenint en compte el principi que l'escola ha de tenir una projecció social, establint nexes amb el seu context social concret, és aleshores evident que els Plans d'estudi s'han de fer en funció de cada nacionalitat o regió. En funció d'aquests Plans d'estudi a nivell de nacionalitat o regió, s'han de fer adaptacions en relació a cada centre de poble, barri, illa, etc. Així, partint de la pròpia realitat de l'al·lòt serà possible assimilar conceptes i realitats més amples.

UCD.— El Estado sólo determinará los objetivos mínimos exigibles a cada nivel. Lo demás corresponderá al Centro.

PS.— El Consell General de les Illes Balears hauria d'establir els continguts generals i una coordinació i inspecció de la seva aplicació. Al mateix temps, però, hauria de donar autonomia a cada centre per adaptar a la seva realitat més immediata i a la tipologia de l'alumnat les línies generals. Això permetria que a partir de la identificació amb una realitat concreta coneguda quotidianament és pogués anar adquirint una informació més global de la realitat.

L'autonomia de les escoles per programar els continguts del seu ensenyament estimularia als ensenyants a intensificar l'estudi del seu entorn i a comprometre's amb la seva problemàtica.

MCI — OEC.— Pensam que es fonamental que a nivell de Consell General de les Illes s'estableixi uns criteris mínims per a la programació i funcionament dels centres per coherentitzar i unificar el treball educatiu. Emperò els centres haurien de tenir un màxim d'autonomia per a l'aplicació i posada en pràctica dels criteris generals, i així donar una flexibilitat estimulante i creativa dins la tasca educativa dels treballadors de l'ensenyança dins el seu centre.

14.— COMENTE SI LO CONSIDERA NECESARIO ALGUN TEMA ESENCIAL DE LA ENSEÑANZA QUE NO SE HAYA PLANTEADO EN LAS ANTERIORES PREGUNTAS

PCIB.— Per acabar voldriem afegir que el procés de transformació de l'escola no passa només pel Parlament, sinó que el canvi s'ha de fer des d'ara, a cada centre, a cada lloc amb la participació i la feina dels professors, dels alumnes, dels pares i de la societat en general. En aquest sentit les properes eleccions municipals poden ésser un element important per resoldre la problemàtica educativa actual. Així, i tenint en compte la descapitalització dels actuals Ajuntaments i la manca de competències a nivell educatiu, els objectius que la Comissió d'Educació del P.C.I.B. són els següents: a) Estudiar els déficits escolars existents en els diversos nivells d'ensenyança, impulsant la construcció de centres d'educació preescolar i de guarderies. b) Democratitzar i fer participar a la població en la gestió i planificació dels assumptes educatius. En aquest sentit consideram necessària la creació de Consells Municipals d'Educació. c) Impulsar l'ensenyament de la nostra llengua i cultura.

(IN.R.)— El PSOE no contestó a nuestra encuesta pregunta por pregunta sino que se limitó a remitirnos su documento programático sobre enseñanza. Honradamente no podemos reproducir-lo íntegro pues supondría un favoritismo, pero, hemos recortado lo que A NUESTRO PARECER podría contestar a las preguntas del cuestionario, pero para no modificar su redacción decidimos incluirlo al final de esta pregunta 14).

PSOE.— Han d'ésser els elements interessats —treballadors de l'ensenyança, alumnes, associacions de pares i populars— els que controlin el sistema educatiu a les Illes, intervenint en els programes i plans d'educació a nivell:

1.— De centre escolar, que hauran d'estar dotats dels òrgans de govern i de les associacions precises per a garantir el funcionament democràtic del centre.

(Continúa en pág. siguiente)

La enseñanza y los partidos políticos

(Véase de pág. anterior)

2.— D'Illa, mitjançant una comissió dependent del Gran i General Consell o d'un altre organisme d'autogovern de les Illes, que establirà els programes i plans d'ensenyança tenint en compte les peculiaritats de cada illa.

3.— De nacionalitat, a través del Ministeri del Govern autònom, que establirà els programes i plans generals.

4.— D'Estat, establint unes directrius comunes per a tots els territoris que integren l'Estat Espanyol, a fi de garantir la convivència entre tots ells.

Amb tot i això, hi ha dos fets que accentuen encara més a la nostra terra els defectes del sistema. El primer és la insularitat, que ha privat tants mallorquins, menorquins i eivissencs de poder accedir a uns estudis superiors a la Península, sense que l'Estat hagi establert mai cap tipus d'ajuda que pal·liés el problema econòmic de desplaçar-se fora de les Illes. Per altra banda, com també succeeix a altres nacionalitats de l'Estat, a les nostres Illes es parla una llengua pròpia que ha estat oblidada i menyspreada pels plans dels Ministres d'Educació de la dictadura, mostra del més exacerbat centralisme a tots els nivells educacionals.

La segona característica de l'ensenyança derivada d'una societat classista és la d'esser discriminatòria. També aquí podem distingir diferents aspectes:

- a) Discriminatòria perquè no tots els joves hi poden accedir.
- b) Discriminatòria perquè procura una educació diferent segons el destí a què es vol conduir l'alumne.
- c) Discriminatòria també per als professors, perquè hi ha grans diferències de tractament i de sou entre professionals que exerceixen un mateix tipus de treball.

c) ENSENYANÇA PÚBLICA

Una ensenyança que es subvenciona amb la contribució de tots no pot caure en mans d'uns pocs que la imparteixin d'acord amb les seves ideologies religioses o polítiques. Els pares que desitgin donar als seus fills una educació determinada, s'hauran de fer càrrec de les despeses que això suposi.

L'ensenyança pública significarà la progressiva desaparició de la privada o la seva reducció als centres que vulguin mantenir-la a càrrec seu. La transició de centres privats a públics haurà de passar en una primera fase pel control exhaustiu de les subvencions que reben els centres privats, així com de la seva organització, planificació i gestió, per part de l'organisme d'autogovern i amb la intervenció dels estaments interessats. Es una fase posterior, les consignacions que els pressupostos insulars dediquin a l'ensenyança aniran preferentment destinades a la creació i manteniment d'escoles públiques, fins que sigui possible dedicar a aquests centres la totalitat dels recursos pressupostaris precisos per a assolir l'objectiu de la total escolarització pública.

Distingim els estadis següents:

1. Primera etapa preescolar o guarderia infantil, voluntària, però, al mateix temps molt necessària, tant perquè els pares puguin realitzar-se lliurement com perquè els infants puguin arribar a l'edat escolar amb igualtat d'oportunitats i amb un aprenentatge que els faciliti la seva incorporació a noves matèries. És urgent que es creïn guarderies infantils de forma massiva als pobles, barris i centres de treball. Les guarderies han d'esser gratuïtes.

2. Etapa escolar obligatòria, dels sis als deu anys, i que serà un cicle únic, sense ruptures, intentant assolir un desenvolupament de la personalitat de cada individu així com una incorporació lliure i crítica al món del treball o al dels estudis superiors. En els últims anys del cicle es presentaran als alumnes una sèrie de matèries optatives segons els seus interessos, capacitat i necessitats de la socie-

tat, evitant el risc de caure en especialitzacions, però que ajudin els alumnes a escollir el seu futur camp professional.

3. Ensenyança superior. Distingim dins aquest cicle de formació de professionals encaminats principalment en aquests tres camps:

a) Tècnics especialitzats, a tots els nivells, aptes per a la seva inserció activa en el procés de producció. Per a això s'haurà de restituir a la figura del pèrit la importància que té i crear els centres d'ensenyança tècnica necessaris d'acord amb les necessitats econòmiques que es deriven d'una planificació per a les Illes.

b) Investigadors que obrin continuament vies noves al saber, a la cultura i a la tècnica, tant per la seva transmissió educativa com per a potenciar el desenvolupament tecnològic del país. És obvi que no s'assolirà aquest fi amb una Universitat de les Illes massificada i mancada d'exigència i de qualitat. Patim els efectes d'una Universitat reaccionària a la qual s'ha accedit perquè el sistema ha fet que s'identifiqui la possessió d'un títol universitari amb el poder econòmic i el prestigi social, i on els criteris de selecció s'han basat en diferències de classe i no d'aptitud.

Al marge de les etapes descrites, existiran centres d'ensenyances especials per a les persones disminuïdes, a fi que puguin recuperar les seves possibilitats d'inserció social i assolir el màxim de les seves possibilitats de desenvolupament, i per als adults que vulguin actualitzar les seves professions o simplement el seu nivell cultural.

Per això, a les nostres escoles s'ha de parlar la llengua catalana, amb les seves modalitats pròpies de cada illa, com a vehicle base d'expressió, al mateix temps que s'implanti a tots els nivells, des del més elemental fins al darrer curs d'ensenyança obligatòria, un ensenyament diari i obligatori del castellà i un coneixement de les cultures dels diferents pobles d'Espanya. A la segona fase del cicle obligatori —actual segona etapa d'EGB— es podran impartir matèries indistintament en català i en castellà.

Aquesta mesura suposarà un problema per a moltes famílies castellano-parlants i per a treballadors de l'ensenyança peninsulars. Malgrat això, no podem caure en la demagogia de prometre una escola pública per a cada comunitat, una en castellà i l'altra en català, ni oblidar que l'escola ha de significar l'òrgan integrador per excel·lència per a aquells infants procedents d'un entorn cultural diferent del nostre, però que viuran i es faran homes dins la nostra cultura i en la nostra llengua. Per als professors que no parlen el català s'han d'organitzar cursos d'aquesta llengua, gratuïts, per part de la comissió d'educació de l'òrgan d'autogovern, per tal que puguin aprendre i perfeccionar el català.

ENSENYANÇA LAICA

Perquè la nostra escola sigui realment laica, han de desaparèixer del programa les matèries de formació religiosa obligatòria. Si els pares desitgen que s'imparteixin classes de religió als seus fills, serà, a càrrec seu i fora de l'horari escolar, ja que l'escola no és l'òrgan que ha d'assumir aquesta tasca.

ENSENYANÇA CIENTÍFICA

Per aconseguir una ensenyança de qualitat és necessari implantar una pedagogia activa, individualitzada i personalitzada, que atengui al desenvolupament de tots els aspectes de la personalitat de l'individu i on el mestre perdi el seu paper de caporal per a ésser un entrenador o coordinador de l'equip. Per a aconseguir-ho es requereixen uns elements.

1) materials, com laboratoris, mobiliari, edificis i tot un instrumental pedagògic adequat i obert a qualsevol innovació;

2) personals, principalment amb una formació i selecció del

(Continúa en pág. siguiente)

La enseñanza y los partidos políticos

(Viene de pág. anterior)

professorat completa i permanent; aquest apartat el considerem més important que l'anterior i en tornarem a parlar més endavant;

3) formals, o mitjans que regulen la relació mestre - alumne i l'activitat escolar, tals com plans i programes, horari escolar, sistemes d'evaluació, etc., que responguin al tipus d'educació lliure i científica que desitjam i que situïn l'escola dins el context cultural i lingüístic de les Illes.

PERSONAL DOCENT

Es molt important que l'Escola Normal clàssica de formació de mestres sigui substituïda per un centre de formació de professorat que faci possible una ensenyança amb totes les característiques abans descrites. Es imprescindible realitzar una ampla tasca formativa, tant del professor en exercici com dels de nou accés. L'ingrés a l'ensenyança constarà de tres etapes: de formació pedagògica,

ca, de formació didàctica i de pràctiques, eliminant l'actual sistema d'oposicions, competitiu i basat tan sols en la capacitat memorística, substituint-lo per una valoració docent periòdica i democràtica.

ENSENYANCA AUTONOMA

Aquesta característica condiciona totalment l'anterior: Per a poder ésser democràtica, la nostra ensenyança ha de gaudir de plena autonomia. L'autonomia ha d'ésser a tots els nivells, tant de nacionalitat, sense immiscuir-se el poder central a les disposicions dels organismes d'autogovern, com a nivell de centre, el qual, dins el marc establert pels organismes rectors de la política educacional, podrà establir matèries, activitats i programacions, així com assajar i adoptar mètodes nous d'ensenyança i establir formes peculiars de govern i administració. Endemés, hi haurà autonomia a nivell de cada illa, canalitzada per una comissió de l'autogovern que garantitzí l'establiment de plans i programes d'acord amb les peculiaritats culturals de cada illa.

